

2 JANUARI
TIA CARRERE

2 januari

TIA CARRERE (1967)

Althea Janairo, ook wel bekend onder haar artiestennaam Tia Carrere, is geboren en groeide op in Honolulu (Hawaiï). Haar ouders kwamen allebei van de Filipijnen.

Tia droomde van een zangeresbestaan. Het liep evenwel anders; bij de eerste de beste zangwedstrijd waaraan ze deelnam, werd ze al in de eerste ronde naar huis gestuurd. Haar verschijning en performance bleven daarentegen niet onopgemerkt. Ze werd dan ook actrice. Haar filmografie toont een grote diversiteit, waaruit valt op te maken dat ze over een

veelzijdig talent beschikte. Je moest haar alleen niet laten zingen. Haar uiterlijk zal haar trouwens wel wat auditiewerk hebben bespaard; haar portfolio met louter foto's opende zonder twijfel deuren. De rol van Cassandra Wong in *Wayne's World* (1992) betekende haar doorbraak, afgaande op wat IMDb over haar meldt, maar daar zijn de fans het zeker niet mee eens; nurse Jade Soong Chung had hun harten al zeven jaar eerder veroverd. De populariteit van de tv-serie *General Hospital* was niet in de laatste plaats aan het acteerwerk van Carrere te danken. Hoe producers haar vele jaren later zover hebben gekregen om in *Kull the Conqueror* de rol van heks op zich te nemen, zal wel altijd in grauwe mist gehuld blijven. *People in the World* had haar vijf jaar daarvoor nog als een van 's werelds mooiste mensen bestempeld. Sommige artiesten doen het om hun carrière nieuw leven in te blazen, Tia deed het ter afsluiting: een naaktreportage in de Playboy. Ze bleek goed voor de hoogste verkoopcijfers van dat magazine in 2003. Over een trouwe schare fans gesproken. Intussen had Carrere trouwens nog twee Grammy Awards in de wacht weten te slepen. Haar zang kwaliteiten moeten dus toch ook nog zijn meegevallen.

4 FEBRUARI
ALICE COOPER

4 februari

ALICE COOPER (1948)

Alice Cooper, het alter ego van Vincent Furnier, die na het uiteenvallen van zijn band 'Alice Cooper' die naam overnam, zou, als je Oor moet geloven, in zijn jonge jaren vooral door de Yardbirds en The Beatles zijn beïnvloed. Best mogelijk, maar het karakteristieke geluid van deze jongen uit Detroit roept – met alle respect – toch heel andere associaties op. *School's out*, *Elected* en *Hello Hurray* waren heel persoonlijke statements, waar Alice Cooper de wereld mee veroverde. Althans de oren en harten van de wereld. Of in elk

geval die van de liefhebbers van de ongedwongen rock. Alice Cooper was in de jaren '70 ook niet vies van een beetje provocatie en trad op het hoogtepunt van de zogenoemde glamrock steevast op als travestiet en dan bij voorkeur van het extravagante soort, waarbij hij artiesten als Lou Reed en Jobriath naar de kroon stak. Het bleek een voorbode van wat Cooper nog voor het muziekminnend publiek in petto had: theatrale gekkigheid met een knipoog naar *The West Side Story* en met humor en drank als voornaamste ingrediënten en een vleugje Sound of Music voor de smaak. En zo ontwikkelde Alice Cooper zich tot een cultfiguur. Een prettig gestoorde, dat wel.

9 MAART

HELEEN VAN ROYEN

9 maart

HELEEN VAN ROYEN (1965)

Heleen van Royen (officieel Helena Margaretha Kroon) studeerde op 22-jarige leeftijd af aan de School voor Journalistiek in Utrecht, waarna ze als journalist aan de slag ging. Zou ze dat als keurslijf hebben ervaren? Iets moet haar in elk geval hebben doen besluiten om haar geluk als romanschrijver te beproeven. Vrij van kaders. Of zat het trauma uit haar jeugd – haar vader was, toen Heleen nog maar dertien was, uit het leven gestapt – haar nog steeds in de weg en was het schrijven aan dit boek een vorm van zelftherapie? Wie zal

het zeggen. Met haar debuut, *De Gelukkige Huisvrouw* (2000), oogstte Heleen onmiddellijk succes. De lovende kritieken golden niet alleen de originele plot: “rauw, menselijk en onmenselijk tegelijk”, maar vooral ook de compositie en schrijfstijl: “intelligent”, “verfrissend”, “steeds raak” en, met het oog op de toekomst, “veelbelovend”. Toch bleef het daarna drie jaar stil. Voor de buitenwereld althans; in 2003 vond Heleen het pas tijd voor een nieuwe roman: *Godin van de Jacht*. Ze blijkt een nieuwe weg te zijn ingeslagen, die van de Vrije Onafhankelijke Vrouw, die het ultieme geluk en genot nastreeft. Dat mag choqueren, commotie is mooi meegenomen. Vooral ook commercieel. De afslag blijkt een definitieve; latere werken staan stevast in het teken van open relaties en een ‘gezond seksleven’, waarbij Heleen geen blad voor de mond neemt. Of voor de pen of voor wat dan ook. Of de thematiek haar eigen opvattingen weerspiegelt, zoals haar bijdrage aan *Stout*, een broeierig boek over openhartige BN-vrouwen die over *guilty pleasures* fantaseren en niemendalletjes showen, lijkt te bevestigen, is geen uitgemaakte zaak. Van Royen wordt trouwens graag verkeerd begrepen. De streek die ze een al te openhartige oud-politicus levert, door zijn relaas over zijn hobbies met de sensatiegeile goegemeente te delen, duidt op naïviteit van twee kanten. Heleen is weliswaar geen biechtmoeder, een vrolijke flapuit mag zich de effecten van haar openbaringen ook wel bewust zijn. Uiteindelijk waait alles wel over, gelukkig.

20 APRIL
YURI VAN GELDER

20 april

YURI VAN GELDER (1983)

Als er iemand is die kan zeggen dat het leven uit ups & downs bestaat, “want kijk maar, wat mij allemaal is overkomen”, is het wel (Lambertus Hendrikus) Yuri van Gelder. Als turner bereikte hij grote successen, waaronder het winnen van diverse medailles tijdens wereldkampioenschappen en Europese kampioenschappen, evenals de Olympische Spelen van 2004. Zijn carrière werd echter overschaduwd door controverses en privéproblemen. Zo werd hij in 2009 geschorst nadat hij positief testte op cocaïnegebruik. Alsof dat

spierversterkend zou zijn en competitie-vervalsend. Dat laatste stond natuurlijk wel vast, maar *Yurommeke*, alias *The Lord of the Rings*, benadeelde er vooral zichzelf mee. De schorsing leidde tot een tumultueuze periode van juridische strijd en publieke kritiek. Na zijn schorsing keerde Van Gelder terug en beleefde hij opnieuw enkele successen, niet zo verwonderlijk want de verbanning uit de gymzaal had zijn passie voor vogelnestjes en de papegaaiengreep niet aangetast. Zijn carrière werd echter opnieuw als door de bliksem getroffen. Tijdens de Olympische Spelen van 2016 in Rio de Janeiro werd hij uit het Nederlandse turnteam gezet nadat hij zich nogal uitbundig had laten gelden tijdens een feestje met een bovenmatig alcoholgehalte. Het leidde tot zijn voortijdige vertrek, voor dat hij de verwachtingen van zijn fans kon waarmaken, een bobo-besluit waar in Nederland nog veel om te doen is geweest. De kortgedingrechter velde een Pilatus-oordeel, misschien had hij zich beter door Salomon kunnen laten inspireren.

2 MEI

LEONARDO DA VINCI

2 mei

LEONARDO DA VINCI (1452)

Leonardo da Vinci – wat te zeggen over dit meerkoppig genie, de ‘homo universalis’ in optima forma, bron en product tegelijk van de renaissance, maar tegelijk ook het product van die tijd, excellerend in de kunsten (alle, behalve dansen, naar het schijnt), maar daarnaast veelzijdig wetenschapper (anatomist, natuur- en scheikundige, om maar wat te noemen), uitvinder en filosoof en dat alles in de ruimste zin der woorden. Je kunt hem alleen maar tekort doen, zelfs als je er een aantal meesterlijkheden uitlicht en erbij aangeeft

geen volledigheid te hebben willen nastreven. Of één ding dan: Leonardo komt van het platteland en is – hoe gek dat ook mag klinken – van een klassieke opvoeding verstoken gebleven. Zijn vader Piero was welliswaar afkomstig uit een notarissengeslacht en liet de appel wat dat betreft niet ver van de boom vallen, zijn (biologische) moeder Catharina was niet meer dan een boerenmeisje en omdat ‘Piet en Kaatje’, zoals ze in het dorp werden genoemd, niet getrouwd waren (de eerlijkheid gebiedt hier te zeggen dat Piet dat wel was, maar dan met een ander) werd Leo buitenechtelijk genoemd. Zo ging dat toen ook al. We mogen om deze reden best stellen, dat Leonardo min of meer een ‘self-made man’ was, Piet even buiten beschouwing gelaten uiteraard. Alleen voor het schilderen zou hij bij een aankomend meester in de leer zijn geweest, ene Del Verrocchio. Het zal niemand verbazen, dat de arme man al snel door zijn leerling voorbij werd gestreefd.

1 JUNI
MARILYN MONROE

1 juni

MARILYN MONROE (1926)

Marilyn Monroe (officieel Norma Jeane Mortenson) was een Amerikaans fotomodel, actrice en zangeres. Ze was daarnaast een symbool van damp, rook en mist. En voor velen – mannen vooral – bron van inspiratie voor een boek, een film, een liedje of een tentoonstelling, met ‘dromen’ als gemeenschappelijke deler en ‘tragiek’ als kleinste gemene veelvoud. Marilyn wordt ook wel als sekssymbool weggezet en misschien heeft ze dat ook wel aangewakkerd met uitspraken als “Sex is part of nature, I go along with nature”, of “It’s not true

I had nothing on, I had the radio on” en “I only wear Chanel No. 5”. Feit is dat posters, glazen en mokken met dat beroemde shot uit *The Seven Year Itch* nog steeds goed verkopen. Marilyn was een fenomeen, daarover geen twijfel. Ze verkeerde in de hoogste kringen, maar dat leverde haar allerminst de garantie op, dat ze na haar trieste jeugd van verdere ellende verschoond zou blijven. Eerder het tegenovergestelde. De theorieën over haar plotselinge dood lopen nog altijd uiteen; was het zelfmoord of toch ‘gewoon’ moord? Had John F. Kennedy er iets mee te maken? Of anders diens broer Robert, de belangrijkste adviseur van de president? Vaststaat dat Marilyn niet lang voor haar mysterieuze dood tijdens een glamourparty in Hollywood de show had gestolen (zoals gewoonlijk, want dat deed ze overal waar ze kwam), maar met haar stralende glimlach en kenmerkende charme vooral op Robert diepe indruk had gemaakt. Hij was gefascineerd door haar geestigheid en intelligentie, die vaak over het hoofd werden gezien, waar hij zijn broer in elk geval nooit over had horen praten. Terwijl de avond vorderde wisselden de twee geanimeerde gesprekken over kunst en politiek. De ontmoeting had ook effect op Monroe, die zich eindelijk voor meer dan haar uiterlijk gezien en gewaardeerd zal hebben gevoeld. Maar vergeet niet: Robert was wel politicus en had flink wat in de melk te brokkelen. De waarheid over de dood van Marilyn zal wel altijd in damp, rook en mist gehuld blijven. Doden blijven zwijgen. Gelukkig hebben we de foto’s nog.

5 JULI

PETER R DE VRIES

5 juli

PETER R. DE VRIES (1956)

Voor de meeste mensen geldt, dat ze op de een of andere manier kunnen worden gecategoriseerd. Ook idolen, of misschien wel juist idolen; zij hebben immers ten minste

één bovengemiddeld 'talent' waarmee ze zich, met de juiste mentaliteit en een dosis geluk, van anderen, gewone stervelingen, onderscheiden. Dat maakt een indeling naar talent mogelijk. Er zijn echter maar weinigen waar zoveel etiketten op kunnen worden geplakt als Peter R. de Vries, een man van jeugdzonden die criminaliteit inwisselde voor een

leven gewijd aan het recht. Een man, wat heet, dé man die geloof, hoop en liefde verenigde; geloof, omdat hij er ondanks niet mis te verstane waarschuwingen van overtuigd bleef, dat het recht uiteindelijk zou zegevieren; hoop, waar hij zoveel slachtoffers van *cold cases* perspectief bleef bieden, zelfs tegen beter weten in; en liefde? De schok die er door het land ging na het vreselijke nieuws dat hij was neergeschoten, de onafzienbare bloemenzee op de plek waar de executie had plaatsgevonden, de afscheidsceremonie in Theater Carré, waar hem massaal de laatste eer werd bewezen – Peter was alom geliefd, heel Nederland hield van hem.

23 OKTOBER
HARRY SACKSONI

23 oktober

HARRY SACKSIONI (1950)

Als je de zelfbenoemde Gitaarprofessor mag geloven, zou de lijst met Beste Gitaristen van Nederland worden aangevoerd door Eddie van Halen en zou Jan Akkerman een goede tweede zijn. De absolute top van Nederland zou verder bestaan uit Stochelo Rosenberg, Ad Vandenberg en – op plek 5 – Harry Sacksioni. Maar wacht eens even: is Eddie van Halen wel een Nederlander? Hij mag dan wel Nederlandse ouders hebben en in Nijmegen zijn geboren, iemand die op zijn zevende naar de VS emigreert en daar gitaar leert spelen – hoe

Nederlands is die nog. Jan Akkerman op twee, daar valt mee te leven, zijn spel in Focus (begin jaren '70) was even vernieuwend als virtuoos en het moet gezegd: zijn solowerk daarna mocht er ook zijn. Santana, Joe Cocker en Frank Zappa vroegen Jan er per slot van rekening ook niet bij om in de pauze biertjes en wat witte poeder te halen. Rosenberg, bekend van het Trio met zijn naam, maakt vervolgens zeker ook aanspraak op een eervolle vermelding, maar het muziekgenre waarin hij zich verdienstelijk maakt is zó afwijkend van dat van de andere gitaarvirtuozen dat vergelijking onmogelijk is, laat staan rangschikking. Johan Cruijff en LeBron James zijn toch ook niet met elkaar te vergelijken, ook al spelen ze allebei met een bal. Over Vandenberg vervolgens geen kwaad woord. Hij staat volkomen terecht in de Top 5, maar – en de professor zegt het zelf al: “Een vijfde plaats voor Harry Sacksioni. Wellicht volgens sommigen een te lage plek...”. Inderdaad. Veel te laag zelfs. Harry kon heel aardig voetballen, schopte het tot de Ajax-selectie, maar gaf gelukkig de voorkeur aan iets waar hij nog beter in was: gitaarspelen. Als de beste. Akoestisch, Spaans, zes-snarig, twaalf-snarig – Harry is meester op alle wapens. Voor het wel heel bijzondere instrument met de dubbele hals, de ene helft elektrisch, de ander akoestisch – Sacksioni draait er zijn hand niet voor om. Of wel natuurlijk, de ring van Herman Brood – een erfstuk – om zijn favoriete vinger. Harry hoort op nummer één. Geen discussie.

4 NOVEMBER
KHADIJA ARIB

4 november

KHADIJA ARIB

Het waren grote woorden: "Jullie wanen je in een democratie. Jullie actief en passief kiesrecht is in de Grondwet verankerd; alleen een rechter kan dat jullie afnemen. Jullie gaan normaliter eens in de vier jaar naar de stembus en kiezen jullie parlement, de Tweede Kamer, bestaande uit 150 leden. Bij de verdeling van de zetels wordt eerst naar het totaal aantal op de verschillende partijen uitgebrachte stemmen gekeken. Daarna volgt 'de bezetting': welke kandidaten worden uiteindelijk Kamerlid. Haal je met het

aantal op jou uitgebrachte stemmen de 'kiesdrempel', dan ben je gegarandeerd van een plek. De overtollige stemmen gaan naar de mensen die zelf de kiesdrempel niet hebben gehaald, waarbij de volgorde van de partijlijsten wordt aangehouden. Zo is het toch?" Ik kon dit beamen. "Maar hoe zit dat dan met Khadija Arib? Wat ik begreep is dat zij januari 2016 tot Kamervoorzitter is gekozen, met de speciale opdracht om in de disfunctionerende staf orde op zaken te stellen, dat zij daarmee aan de slag is gegaan en wat heilige huisjes omver heeft geduwd, bij een stafvergadering een stoel weg heeft laten halen, omdat de vaste bewoner van die stoel de vergadering niet hoefde bij te wonen (en als ze dat niet had laten doen, hij toch was gekomen, omdat hij nu eenmaal niets wilde missen, terwijl hij ergens anders had moeten werken), dat ze op 29 maart 2017 met Noord-Koreaans aandoende overmacht is herkozen, bij de nieuwe TK-verkiezingen (maart 2021) als tweede PvdA-kandidaat ruim 52-duizend stemmen op zich zag uitgebracht (bijna de kiesdrempel), maar april 2021 als voorzitter ten faveure van Vera Bergkamp het veld moest ruimen, en zich vervolgens vanwege (twee anonieme klachten van stafmedewerkers en) een besluit van haar opvolger om een onderzoek naar haar in te stellen, gestrest en geprest voelde om de Kamer te verlaten (een begrijpelijke reactie overigens). Kunnen jullie Kamerleden elkaar de maat nemen? Leggen twee anonieme klachten van ambtenaren echt zoveel gewicht in de schaal? En die 52.497 stemmen dan? Noemen jullie dat democratie?" Tja, ik stond wel even met mijn mond vol tanden.

25 DECEMBER
JEZUS VAN NAZARETH

25 december

JEZUS CHRISTUS (0)

Ja, ook de oorspronkelijke "JC", met miljarden volgers door de jaren heen, verdient hier een plek. Natuurlijk. Vraag is slechts of de koppeling met deze datum, die van de 'Eerste Kerstdag', wel terecht is. Vaststaat dat Jezus van Nazareth, of beter gezegd Jezus van Bethlehem, daadwerkelijk heeft geleefd. Bronnen bevestigen dat en dan gaat het niet alleen om Het Nieuwe Testament. Onze jaaraanduiding is er vervolgens van afgeleid, al werd daar wel nog zo'n 525 jaar mee gewacht.

Voordat we op de maand en uiteindelijk op de dag in die maand inzoomen, eerst maar even iets over het geboortejaar. Koning Herodes speelt een grote rol in de geboorteverslagen van de zoon van Jozef en Maria, wat met name ook voor gewone historici een aanwijzing vormt voor Jezus' geboortejaar. Frappant is wel dat de meeste van hen vervolgens concluderen, dat die geboorte "rond het jaar 5" moet hebben plaatsvonden, maar wat maakt het uit, wij richten ons op de datum. Volgens Cor Hoogerwerf, een man die ervoor heeft doorgeleerd en ook zelf onderzoek heeft gedaan, is de exacte geboortedatum, met een keuze uit 365 of 366 dagen in het jaar, niet zeker. Daar ligt hij overigens niet wakker van. Wij natuurlijk wel. Wat zeggen de 'neutrale' bronnen? "De oudste vermelding van een kerstviering op 25 december komt uit Rome, uit 336 na Christus. Hierdoor weten we wel zeker dat 25 december pas eeuwen later is vastgesteld als Jezus' geboortedatum. Daar schieten we niet veel mee op. Bevat het Nieuwe Testament dan geen aanwijzing voor de precieze datum? Heeft Lucas 2 het niet over herders in het veld en kan daar niet uit worden afgeleid dat de geboorte in het warme seizoen – de lente of de zomer – moet hebben plaatsgevonden? Of neem nou Mattheus en zijn ster: dat moet toch wel eind september, begin oktober zijn geweest? Het blijft speculeren. Laten we er daarom maar over ophouden. Op Eerste Kerstdag vieren we Jezus' geboorte. Punt.